

Felelősség a vállalkozás által felvett hitelért

Amennyiben a vezető tisztségviselő akár felhatalmazás alapján, akár önállóan a társaság részére hitel felvételéről dönt, rendkívül körültekintően kell eljárnia. Mindig indokolt ebben a körben hozzáértő segítőt igénybe venni, aki segít felmérni a hitelt nyújtó bankok által követelt biztosítékrendszert, a bankok által kikötött pénzügyi kondíciókat, tehát a kezelési költséget, esetlegesen rendelkezésre állási díjat, a hitel futamidejét, mert a vezető tisztségviselő személyes felelősséggel tartozik azért, hogy vezetői tevékenységét az adott gazdasági társaság érdekében, a jó gazda gondosságával eljárva végezze. Amennyiben ezt a kötelezettségét megszegi, az ezzel okozott kárért helytállni köteles, tehát az általa vezetett gazdasági társaság részére kártérítést köteles fizetni.

Természetesen nagyon nehéz összehasonlítani a különböző kondíciókat, mert a bankok eltérő módon, eltérő körben nyújtanak esetlegesen kedvezményt, és az is lehet, hogy a hitelnyújtást ahhoz kötik, hogy az adott gazdasági társaság váltson bankot, és a hitelfelvétellel egyidejűleg számláját vagy számláit (vagy esetleg azok egy részét) a hitelnyújtó banknál

Frissítve: 2020.08.31.

vezesse. **A vezető tisztségviselő tehát ebben a körben akkor jár el gondosan, a társaság érdekét figyelembe véve, ha hozzáértőt von be a hitelfelvétel folyamatába.**

A vállalkozás hitelfelvételét a gyakorlatban mindig megelőzi a banknak a vállalkozás gazdasági helyzetét felmérő tevékenysége. Ebben a körben a bankok mérleget, főkönyvi kivonatokat, a gazdálkodásra vonatkozó adatokat, illetve üzleti tervet kérnek a vállalkozástól. Fel szokták mérni azt a kört is, amelyik körben a vállalkozás biztosítékot tud nyújtani a bank részére. Így például amennyiben jelzálogjogot, vagy árukészleten fennálló, a hitelbiztosítéki nyilvántartásba bejegyezhető zálogjogot ajánl fel a társaság, erről a bankok általában saját megbízottjai által készített vagyonértékelést kérnek. Amennyiben a vállalkozás kockázatosabbnak minősül, a bank jogosult kockázati felárat is kérni a hitelnyújtás fejében, tehát az üzletszabályzatában meghatározott kamatnál magasabb kamatot, vagy esetleg magasabb kezelési költséget köthet ki.

A bankok nagyon gyakran ragaszkodnak ahhoz is, hogy a megkötött hitelszerződést – természetesen a vállalkozás költségén – foglalják közjegyzői okiratba.

Ennek az a jelentősége, hogy amennyiben a

kölcsönszerződést, illetve annak a biztosítékokra vonatkozó részét közokiratba foglalták, a bank jogosult lesz közokiratba foglaltan – természetesen csak felmondási ok megvalósulása esetén – a hitelszerződést felmondani, és ebben az esetben azonnali végrehajtást kérhet a vállalkozással szemben. Ez annyit jelent, hogy a közjegyző a felmondás okiratba foglalása, illetve a végrehajtási kérelem benyújtása alkalmával haladéktalanul elrendeli a végrehajtást, a végrehajtás foganatosítása végett pedig megkeresi az illetékes végrehajtót, aki azonnal elkezd a végrehajtást. Nem szükséges tehát, hogy akár fizetési meghagyásos, akár bírósági peres eljárás során jogerős döntés állapítsa meg az adós vállalkozás tartozását, annak mértékét, kamatait, a bank közvetlenül, a bírói út kikerülésével elérheti, hogy az adósával szemben végrehajtási eljárás induljon.

A hitelek közül külön szükségesnek tartjuk kiemelni a Széchenyi hitelt. Ennek használt elnevezése a Széchenyi kártya, amely a mikro, kis-és középvállalkozások részére kialakított, kedvező kamatozású, államilag támogatott, likviditási problémákat kezelő hitelkonstrukció. Ilyen hitelnyújtással gyakorlatilag valamennyi bank foglalkozik, de foglalkoznak ilyennel takarékszövetkezetek is. A hitel

Frissítve: 2020.08.31.

felvételének előfeltétele, hogy az egyéni vállalkozó, az egyéni vállalkozás, vagy a mikro, kis-és középvállalkozás (KKV) legalább egy éve, vagy már régebben működjön. A hitel nem célhoz kötött, tehát szabad felhasználású, azaz a hitelt felvevő KKV nem köteles megjelölni azt a célt, amely megvalósítása érdekében a Széchenyi hitelt fel kívánja venni, Fontos azonban tudni, hogy pénzüintézet Széchenyi kártya hitelkeret biztosítása esetén általában ragaszkodik ahhoz, hogy a vállalkozás vezető tisztségviselői, illetve tagjai személyesen is vállaljanak készfizető kezességet a hitel visszafizetéséért. Így tehát nyugodtan mondható, hogy a Széchenyi kártya nem ingyen pénz, a látszat ellenére komoly következménye van annak, ha a hitelt nem megfelelően használja fel a vállalkozás, és azt bármely ok miatt nem tudja visszafizetni.

Mint jeleztük, Széchenyi kártya igénybevétele esetén a vezető tisztségviselőknél és a tagoknál készfizető kezességet is kell nyújtaniuk a hitel felvételekor. Ilyen kikötést a pénzüintézetek alkalmazhatnak egyéb hitelek nyújtása esetén is, azonban a tag, illetve vezető tisztségviselő felelőssége nemcsak készfizető kezesség esetén állapítható meg a felvett hitelért, illetve annak vissza nem fizetett

Frissítve: 2020.08.31.

részeiért és járulékaiért (ügyleti kamata, késedelmi kamata, egyéb az üzletszabályzat szerint felszámolható díjak, stb.).

Az egyéni vállalkozó és az egyéni cég tulajdonosa a jogszabályok előírásánál fogva teljes saját vagyonukkal felelnek az egyéni vállalkozás, illetve az egyéni cégek az egyéni cég vagyonával nem fedezett tartozásaiért. Így tehát személyes vagyonával felel az egyéni vállalkozó, illetve egyéni cég tulajdonosa a gazdálkodási tevékenység során felvett hitelek visszafizetéséért is. Ebbe a körbe tartoznak természetesen a lízingszerződések is, mert ezekkel a szerződésekkel lényegében hitelbe kapja meg a vállalkozás például a gépjárművet, a lízingdíj ugyanis munkánk szempontjából hitelnek fogható fel. A fizetési kötelezettséggel, a felelősséggel foglalkozik például a Fővárosi Ítéltábla 10.Gf.40.265/2012/9. számú határozata (lásd az internetes közzététel 5. sz. mellékleteként).

Ugyanúgy a közkereseti társaság valamennyi tagja és a betéti társaság valamennyi tagja is korlátlanul, saját vagyonával – és cégtársaival egyetemlegesen – felel a felvett, de vissza nem fizetett hitelért is. Amennyiben felróható módon járt el a társaság gazdálkodása körében, a betéti társaság kültagja is külön eljárási rend szerint felelőssé

Frissítve: 2020.08.31.

tehető. Ehhez az szükséges, hogy a kültag, vagy a kültagok többségi szavazatukat kihasználva veszteséges gazdálkodás folytatására utasították, vagy utasítják a társaság ügyvezetőjét. Hasonló szabályok vonatkoznak a korlátolt felelősségű társaságra, és a zártkörűen működő részvénytársaságra is, itt azonban csak abban az esetben, ha irányító tulajdonos megállapíthatóságára kerül sor.

Ezek a felelőségek a gazdasági társaságok esetében részben a Ptk-ban, részben pedig külön, egyéb jogszabályokban található. Mint ahogy már jeleztük, a Ptk. Harmadik Könyve először általánosságban szabályozza a jogi személyeket (a Ptk. 3:3. § (2) bekezdése kimondja a jogi személy azon tagjainak korlátlan felelősségét, akik a jogi személy tagságából származó korlátolt felelősségükkel visszaéltek), és nem csupán a tagok esetleges felelősége megállapítását teszi lehetővé, hanem előírja a vezető tisztségviselők részére is, hogy az általuk vezetett társaság érdekeinek elsődlegessége alapján kell tevékenységüket folytatni. Ennek megszegésével okozott kárért a vezető tisztségviselő felel a társasággal szemben, és ez a felelősség kimondásra kerül a Ptk. Harmadik Könyve gazdasági társaságokra vonatkozó általános részénél is (a Ptk. 3:112. §

(2) bekezdés, és a 3:117. §), de szerepel az egyes társasági formáknál is.

A gazdasági társaságok felszámolása esetén a felelősségi szabályokat a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLII. Tv. (Cstv.) 33/A. § rendelkezik, melyet az internetes közzétételben 6. számú mellékletként közlünk. Ennek lényege, hogy attól az időponttól kezdődően, amikortól az érintett gazdálkodó szervezet felszámolással fenyegető helyzetbe került, annak vezető tisztségviselői, illetve irányításra jogosult tagjai tevékenységük során már nem a gazdálkodó szervezet érdekét, hanem a hitelezők érdekét kell, hogy elsődlegesnek tekintsék, és ennek megfelelően járjanak el. Így tehát, ha a jogszabálysértő magatartás hitelfelvétellel, vagy a hitel vissza nem fizetésével kapcsolatosan merül fel, az érintettek felelőssége megállapítható. Végelszámolás esetén hasonló szabályokat tartalmaz a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. Tv. (Ctv.) 118/A-118/C. §-a, melyet az internetes közzététel 7. számú mellékletként közlünk.

A most tárgyalt felelősségi alakzatokat természetesen megelőzi magának a gazdálkodó szervezetnek a hitel

Frissítve: 2020.08.31.

visszafizetéséért fennálló felelőssége, azaz a hitelezőnek mindig elsősorban a gazdasági társasággal, az egyéni céggel, vagy az egyéni vállalkozónak a vállalkozói vagyonával szemben kell fellépni, mert a tartozásokért mindig az felel, akinél a tartozás keletkezik. Ha a gazdasági társaságnak, stb. a tartozás kifizetésére, megfizetésére nincs elegendő vagyona, akkor jöhet szóba a mögöttes felelősség, amely az előzőekben tárgyalt felelősségi alakzatokon, vagy közkereseti társaság tagságán, betéti társaság beltagságán, egyéni cég tulajdonosi minőségén, illetve egyéni vállalkozó esetén a vállalkozói mivoltan alapul. Lényeges kérdés a magánszemélyek vonatkozásában néhány szót említeni arról az esetről, ha a tartozásért helytállni köteles magánszemély házasságban él. Ebben az esetben ugyanis nem csupán az őt megillető különvagyonnal felel, hanem felel a házastársával közös vagyon őt megillető részével. A Ptk. Negyedik Könyvének fő szabálya szerint a házastársakat a közös vagyonból egyenlő rész illeti meg, azonban lehetőség van arra, hogy házassági vagyonjogi szerződésben a házastársak ettől eltérjenek (Ptk. 4:63. § (1) bekezdés), amely azonban harmadik személyekkel (tehát például a hitelnyújtóval) szemben kizárólag akkor hatályos a Ptk. 4:65. § (2) bekezdése

Frissítve: 2020.08.31.

szerint, ha a házassági vagyoni szerződést a házassági vagyoni szerződések országos nyilvántartásába bevezették, vagy ha a házastársak bizonyítják, hogy ez a harmadik személy a szerződésük fennállásáról és annak tartalmáról tudott, vagy tudnia kellett. Ilyen szerződés hiányában – és akkor, ha erről a szerződésről a harmadik fél nem tudott, és nem is tudhatott – a felelősség a tartozásért fennáll a házastársi vagyoni közösség fele erejéig. A házastársi vagyoni közösséget a bíróság egyébként a Ptk. 4:54-4:56. §-ai szerint megszüntetheti (a jogszabály szövegét az internetes közzététel 8. számú melléklete tartalmazza), és erre legfőbb indokot az szolgáltat, ha az egyéni vállalkozást folytató másik házastárssal szemben (vagy a tulajdonát képező egyéni céggel, vagy olyan gazdasági társaságával szemben, amelyben a másik házastársat korlátlan felelősség terheli) végrehajtási eljárás, vagy gazdasági társaság esetén felszámolási eljárás indult. A vagyoni közösséget megszüntető határozat jogerőre emelkedését követő hónap utolsó napjától ebben az esetben megszűnik a vagyoni közösség, és megszűnik a házastárs tartozásáért való felelősség. Ezeknek hiányában azonban nincsen lehetőség arra, hogy az egyébként gazdasági tevékenységet nem folytató házastárs kimentesse

Frissítve: 2020.08.31.

felelősségét, amit még a régi Ptk., illetve Gt. és Csjt. szabályai alapján (ma már mindezek a rendelkezések együttesen találhatóak a fent jelzettek szerint a Ptk-ban) mondott ki a Kúria a BH 2016. évi 280. számú döntésében, annak is elsősorban a II. pontjában foglaltakban. Ezt a bírói döntést az internetes közzététel 9. számú mellékleteként közöljük.

A vállalkozás hitelezhető a vállalkozás tagja, vagy tagjai részéről is, ennek közkeletű elnevezése tagi kölcsön, vagy egyéni vállalkozás esetén a nem vállalkozói vagyomból történő vagyoni betét nyújtása.

I. Hitelgarancia vállalás

A **Garantiqa Hitelgarancia Zrt**-t (Garantiqa) 1992-ben a magyar állam, a legjelentősebb hazai kereskedelmi bankok, takarékszövetkezetek, és néhány vállalkozói érdekképviselési szövetség alapította abból a célból, hogy készfizető kezesség (garancia) vállalásával katalizátorként működjön közre a hazai kis- és középvállalkozások, valamint a munkavállalói rész tulajdonosi program megvalósítására létrejövő szervezetek hitelezése során.

Alapvető célkitűzés a kkv-szektor fejlődésének elősegítése. Kezességet vállalás hitelhez, garanciához, lízing- és faktoring ügyletekhez.

A kezességvállalással a Társaság kötelezi magát arra, hogy az adós helyett fizet a pénzügyi intézménynek, ha az adós nem tesz eleget fizetési kötelezettségének.

A kezességvállalási kérelmet a pénzügyi intézmények (kereskedelmi bankok, takarékszövetkezetek, szerződött lízing és faktor partnereink) küldik meg. Az ügyletek során nem kerül a cég közvetlen kapcsolatba a forrást igénylő ügyfelekkel.

A kezességvállalás lehetővé teszi, hogy olyan életképes üzleti tervvel rendelkező kis- és középvállalkozások is forráshoz jussanak, akiknek nincs elegendő felajánlható biztosítékuk, ezért hitelezésük, támogatásuk túlzottan kockázatosnak minősülne.

A Garantiqa Hitelgarancia Zrt. készfizető kezességvállalás lehetővé teszi, hogy olyan életképes kis- és középvállalkozások is forráshoz jussanak, akiknek nincs

Frissítve: 2020.08.31.

elegendő felajánlható biztosítékuk, ezért hitelezésük túlzottan kockázatosnak minősülne.

A Garantiqa a bankokkal áll közvetlen partneri kapcsolatban, a vállalkozások a bankok közvetítő szerepe segítségével igényelhetik a kezességvállalást.

A kezességvállalást részletes, egyedi bírálat vagy egyszerűsített bírálati eljárás keretében lehet igénybe venni

II. Széchenyi Kártya Program

A Széchenyi Kártya Konstrukció 2010-ben, a Forgóeszközhitel és a Beruházási hitel bevezetésével bővült programmá, melynek elemei teljesen egymásra épülnek és akár egyidejűleg, egyszerre is felhasználhatóak.

2012 tavaszától az uniós pályázatokon való részvételt segítő két új termék, a Széchenyi Önerő Kiegészítő Hitel és a Széchenyi Támogatást Megelőlegező Hitel is elérhetővé vált a Program keretén belül, így lehetőség nyílik arra, hogy a vállalkozások különböző finanszírozási céljaik megvalósítására a megfelelő konstrukciót vehessék igénybe.

Az igénylés feltételei a magyar kis-, és középvállalkozások sajátosságaihoz és igényeihez igazodnak és a vállalkozások hitelhez jutását a Garantiqa Hitelgarancia Zrt. készfizető kezességvállalása segíti elő.

A vállalkozók terheinek enyhítésére a magyar állam Széchenyi kártya esetén évi 1%, Széchenyi Forgóeszközhitel esetén évi 3, míg Széchenyi Beruházási-, Széchenyi Önerő kiegészítő-, illetve Széchenyi Támogatást megelőlegező hitel esetén évi 5% kamattámogatást, valamint 0,75 % garanciadíj támogatást biztosít.

A Széchenyi Kártya Programba tartozó hiteltermékeket minden olyan KKV igényelheti, amely egyéni vállalkozóként vagy egyéni céggként, illetve a KAVOSZ Üzletszabályzatában meghatározott gazdasági társaságként vagy szövetkezet formájában legalább egy éve (bizonyos hiteltípusok esetén, ill. 25 millió Ft feletti hitelkeret igénylése esetén két éve) működik. Igénylési feltétel továbbá, hogy a hitelt igénylő vállalkozásnak ne legyen lejárt köztartozása, hiteltartozása, valamint megfeleljen a Széchenyi Kártya Program [Üzletszabályzatában](#) meghatározott egyéb feltételeknek.

Frissítve: 2020.08.31.

A Széchenyi Kártya Program keretén belül nyújtott termékek a KAVOSZ Zrt., a VOSZ és a Területi kereskedelmi és Iparkamarák irodáiban igényelhetők.

II/1. Széchenyi Kártya Folyószámlahitel

A Széchenyi Kártya Folyószámlahitel kedvezményes kamatozású, állami támogatás mellett nyújtott folyószámlahitel-konstrukció, mely a vállalkozások részére egy évre rögzített összegű, szabadon felhasználható hitelkeretet biztosít. A hitelkeret maximális összege 100 millió Forint, a hitel futamideje 1+1 év.

Társas vállalkozások esetén kötelező biztosíték a vállalkozás legalább 50 %-os mértékű tulajdonosának / tulajdonosainak készfizető kezességvállalása. Egyéni vállalkozónál bármely nagykorú magánszemély vállalhatja a kezességet, aki megfelel a KAVOSZ Üzletszabályzatában rögzített feltételeknek. A Garantiqa Hitelgarancia Zrt. készfizető kezességvállalása minden esetben bevonásra kerül a biztosítéki körbe. További fedezetül szolgál a hitelező bank javára kiállított felhatalmazás beszédési megbízás benyújtására a vállalkozás más hitelintézetnél vezetett

Frissítve: 2020.08.31.

penzforgalmi bankszámlá(i)ra valamint 10 millió Ft feletti hitelösszeg esetén a hitelező bank a vállalkozás hitelképességének függvényében ingatlanfedezetet is kérhet.

II/2. Széchenyi Kártya Forgóeszközhitel

A Széchenyi Forgóeszközhitel elősegíti a vállalkozások készlet-és anyagfinanszírozását akár 100 millió Ft-os hitel összegig, 3 éves maximális futamidővel.

Kötelező biztosíték a vállalkozás legalább 50 %-os mértékű tulajdonosának (ill. egyéni vállalkozó esetén a vállalkozótól különböző magánszemély) készfizető kezességvállalása a Garantiqa Hitelgarancia Zrt. kezességvállalása mellett. A hitel folyósítása a készletekről, alapanyagokról vagy szolgáltatásokról szóló számla alapján lehetséges. A törlesztés havi gyakorisággal történik, az – akár 8 hónapos – türelmi idő lejáratát követően.

II/3. Széchenyi Beruházási Hitel

A Széchenyi Beruházási Hitel a vállalkozások ingatlan vásárlási célját, tárgyi eszköz beszerzését tudja megvalósítani

Frissítve: 2020.08.31.

akár 100 millió Ft értékig, 10 éves maximális futamidővel, 18 hónapos rendelkezésre tartási periódussal, mely időszak alatt a hitel több részletben is lehívható.

A hitel folyósítása a beruházáshoz kapcsolódó beszerzésekre vonatkozó számla alapján történik. A vállalkozás a tőke törlesztésére a beruházás megtérülésétől függően akár 2 éves türelmi időt is kaphat, így a tőketörlesztést csak a türelmi idő letelte után kell megkezdenie havi, vagy negyedéves gyakorisággal.

A hitel fő biztosítója a garanciaintézményi és a magánszemély kezességvállaláson kívül alapesetben a beruházás tárgya.

II/4. Széchenyi Önerő Kiegészítő Hitel

Az igényelhető hitel összege maximum 100 millió Ft. Az igénylőnek a tervezett beruházás összköltsége minimum 20%-ának megfelelő saját erővel szükséges rendelkeznie.

A hitel futamideje maximum 120 hónap, ezen belül a maximum 18 hónapos rendelkezésre tartási idő alatt a hitel

Frissítve: 2020.08.31.

bármikor – akár több részletben is – lehívható. A hitel folyósítása számla alapján történik.

A vállalkozás a tőke törlesztésére akár 2 éves türelmi időt is kaphat, így a tőketörlesztést csak a türelmi idő letelte után kell megkezdenie. Naptári negyedéves és havi tőketörlesztésre is lehetőség van. A tőketörlesztés lineáris.

A hitel fő biztosítója a garanciaintézményi és a magánszemély kezességvállaláson kívül alapesetben a beruházás tárgya.

II/5. Széchenyi Támogatást Megelőlegező Hitel

Jellemzően a projekt befejezését követően folyósításra kerülő támogatások előfinanszírozására szolgál.

Az igényelhető hitel összege minimum 500.000 Ft, majd 100 000 forintonként emelkedő összegű lehet egészen 100 millió Ft-ig, de maximum az elnyert támogatás összege igényelhető. Az igénylőnek csupán a projekt által előírt saját erővel szükséges rendelkeznie.

Frissítve: 2020.08.31.

A hitel futamideje maximum 60 hónap, ezen belül a maximum 18 hónapos rendelkezésre tartási idő alatt bármikor – akár több részletben is – lehívható.

A hitel folyósítása számla alapján, míg a törlesztés a támogatás folyósításából történik a bank és az ügyfél közötti szerződésben meghatározott időpontban.

A hitel fő biztosítója a garanciaintézményi és a magánszemély kezességvállaláson kívül alapesetben a beruházás tárgya.